

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای حرفه ای رشته پزشکی

عنوان پایان نامه:

بررسی مقایسه ای فاکتورهای تغذیه ای و باروری در زنان مبتلا به سرطان پستان با زنان سالم :

مطالعه مبتنی بر پرشین کوهورت در سال ۱۴۰۰ در شهرستان اردبیل

نگارش:

نرگس منفرد

اساتید راهنما:

دکتر نسرین فولادی

دکتر فرهاد پورفرضی

اساتید مشاور:

دکتر علی نعمتی

دکتر مهسا مهاجری

شهریور ۱۴۰۲

شماره پایان نامه: ۱۰۴۸

تقدیم

تقدیم به محضر ارزشمند پدر و مادر عزیزم که در سختی‌ها و دشواری‌های زندگی همواره یاوری دلسوز و مطمئن برایم بوده‌اند و با مهربانی چگونه زیستن را به من آموخته‌اند.

تشکر و قدردانی

سپاس خدای را که در سایه لطف و رحمتش توانستم به
قطره ای از دریای بیکران علم و معرفت دست یابم، و با تقدیر و
تشکر از استاد گرامی به پاس تمام زحمات ارزنده و راهنمایی
های بی دریغشان که نه تنها در انجام این تحقیق مشوق و
راهنمای بند بودند بلکه در مسیر کسب علم و دانش نیز
استادی کمیاب هستند.

و با تشکر از تمامی اساتید و دوستانی که من را در انجام
این تحقیق یاری نموده اند.

همچنین مراتب تقدیر و تشکر خود را از معاونت پژوهشی
دانشکده پزشکی و اساتیدی که عهده دار داوری این کار بودند
اعلام می دارم.

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
چکیده	۱
فصل اول	
(۱-۱) مقدمه	۲
(۱-۲) اهداف پژوهش	۷
(۱-۲-۱) هدف کلی	۷
(۱-۲-۲) هدف اختصاصی	۷
(۱-۲-۳) هدف کاربردی	۷
(۱-۳) سوالات پژوهشی و فرضیه‌ها	۸
(۱-۴) تعریف علمی واژه‌ها	۸
فصل دوم	
(۲-۱) دانستنی‌های پژوهش	۱۲
(۲-۲) بررسی متون	۱۹
فصل سوم	
(۳-۱) نوع پژوهش	۲۶
(۳-۲) جامعه مورد مطالعه، حجم نمونه و روش محاسبه آن و روش نمونه گیری.	۲۶
(۳-۳) معیار ورود	۲۷
(۳-۴) معیار خروج	۲۷
(۳-۵) روش اجرای پژوهش و گردآوری داده‌ها	۲۷

۲۸ ..... (۳-۶) روش تجزیه و تحلیل داده ها

۲۸ ..... (۳-۷) ملاحظات اخلاقی

فصل چهارم

۲۲ ..... (۴-۱) نتایج

فصل پنجم

۵۰ ..... (۵-۱) مقدمه

۵۱ ..... (۵-۲) بحث

۶۶ ..... (۵-۳) محدودیت مطالعه

۶۷ ..... (۵-۴) نتیجه گیری

۶۸ ..... (۵-۵) پیشنهادات

۶۹ ..... (۵-۶) ترجمان دانش

۷۰ ..... فهرست منابع

فهرست جداول

عنوان جدول	شماره صفحه
جدول ۳-۹	۲۹
جدول ۴-۱	۳۳
جدول ۴-۲	۳۴
جدول ۴-۳	۳۶
جدول ۴-۴	۳۷
جدول ۴-۵	۳۹
جدول ۴-۶	۴۱
جدول ۴-۷	۴۳
جدول ۴-۸	۴۵
جدول ۴-۹	۴۷
جدول ۴-۱۰	۴۸

اختصارات:

BMI: Body Mass Index

FFQ: Food Frequency Questionnaire

IL: Inter Leukin

VEGF: Vascular Endothelial Growth Factor

IGF: Insulin-like Growth Factor

HIF: Hypoxia Inducible Factors

TNF: Tumor Necrosis Factor

PDGF: Platelet Driven Growth Factor

MUFA: Mono Unsaturated Fatty Acids

PUFA: Poly Unsaturatd Fatty Acids

WHO: World Health Organization

ASR: Adjusted or Standardized Rates

Cox:Cyclo Oxygenase

چکیده: بررسی مقایسه ای فاکتور های تغذیه ای و باروری در زنان مبتلا به سرطان پستان با زنان

سال: مطالعه مبتنی بر پرشین کوهورت در سال ۱۴۰۰ در شهرستان اردبیل

زمینه: سرطان پستان، شایع ترین سرطان زنان در جهان محسوب می شود و از ابعاد مختلف می تواند فرد مبتلا، خانواده و جامعه را درگیر کند و باز اقتصادی قابل توجهی را بر سیستم بهداشتی و جوامع تحمل نماید.

هدف: مطالعه حاضر به بررسی فاکتورهای تغذیه ای و باروری در زنان مبتلا به سرطان پستان در شهرستان اردبیل در سال ۱۴۰۰ که وارد مطالعه پرشین کوهورت گردیده اند می پردازد.

مواد و روش های بررسی: در این مطالعه مورد شاهدی پس از تصویب و دریافت کد اخلاق و رضایت از شرکت کنندگان، مبتنی بر پرشین کوهورت بر روی ۵۱ فرد مبتلا به سرطان پستان و ۱۹۹ فرد سالم انجام گرفت. اطلاعات شرکت کنندگان شامل ویژگی های دموگرافیک، وضعیت تغذیه ای و عوامل باروری توسط چک لیست جمع آوری شد. در نهایت اطلاعات با کدبندی وارد نرم افزار spss شده و به وسیله آزمون های آماری از قبیل کولموگروف اسمیرنوف، یو-من-ویتنی و رگرسیون لجستیک تجزیه و تحلیل شد.

نتایج: در مطالعه حاضر ۵۱ نفر بیمار (دارای سرطان پستان) با میانگین سنی ($49/29 \pm 7/67$) سال و ۱۹۹ نفر گروه کنترل با میانگین سنی ($49/15 \pm 9/06$) سال وارد مطالعه شدند. از بین عوامل بررسی شده تفاوت در تحصیلات ($p < 0.001$)، میانگین بیشتر مصرف ویتامین ای در بیماران ($p = 0.043$)، میانگین بیشتر مصرف دانه های روغنی و چربی در بیماران ($p = 0.03$) و میانگین بیشتر مصرف روغن زیتون در بیماران ($p < 0.001$) و میانگین طول مدت شیردهی کمتر در بیماران ($p = 0.045$) در ۲ گروه مورد و شاهد از نظر آماری معنادار بود. متغیرهای مصرف روغن زیتون، مدت شیردهی و سطح تحصیلات به عنوان متغیرهای پیشビینی کننده شناخته شدند که مدت شیردهی و مصرف روغن زیتون اثر محافظتی داشتند.

نتیجه گیری: با توجه به تفاوت عوامل تغذیه ای و باروری بین افراد بیمار و سالم و اثر عوامل تغذیه ای و باروری در بروز آن بررسی عوامل خطرساز ابتلا در نواحی مختلف ضروری است. در مواردی که امکان مداخله وجود دارد، لازم است با برنامه ریزی های صحیح و آگاه سازی جامعه از عوامل مؤثر بر بیماری و روش های پیشگیری از آنها، زنان را از ابتلا این بیماری خطیر بر حذر داشت.

کلمات کلیدی: سرطان پستان ، عوامل تغذیه ای ، عوامل باروری